

Hiljattain ilmeneeseen apinarokon leviämiseen liittyvä terveystiedote homo-, bi- ja muille miehille, joilla on seksiä miesten kanssa.

Apinarokko-niminen tauti on hiljattain alkanut levitä monissa sellaisissa maissa, joissa tautia ei yleensä esiinny. Tämä voi huolestuttaa etenkin niitä, joiden läheisiä ihmisiä tai yhteisöä tauti on koskettanut. Seksuaaliterveysklinikoilla Euroopassa on tunnistettu apinarokkotapauksia homo-, bi- ja muilla miehillä, joilla on seksiä miesten kanssa.

On tärkeää huomioida, että apinarokko-riski ei koske pelkästään miehiä, joilla on seksiä miesten kanssa. Riski koskee jokaista, joka on lähikontaktissa tautia sairastavan henkilön kanssa. Koska virusta on nyt todettu erityisesti miehillä, joilla on seksiä miesten kanssa, heidän on tärkeä hankkia tietoa apinarokosta, sen leviämisestä ja siltä suojautumisesta, jotta taudin leviäminen voidaan pysäyttää.

Tämä tiedote sisältää:

Tämä tiedote sisältää tietoa apinarokon leviämisestä ja siitä, miten toimia, jos epäilet, että sinulla on oireita. Saat tietoa myös siitä, miten voit suojella itseäsi ja muita. Tiedotetta voivat hyödyntää terveysalan ammattilaiset, järjestöt ja muut vaikuttajat, jotka toimiessaan tavoittavat miehiä, joilla on seksiä miesten kanssa.

Apinarokon tarttumista koskeva tieto muuttuu nopeasti sitä mukaa, kun tietämyksemme karttuu. Sivustoilta who.int ja thl.fi löytyy ajankohtaisin tieto.

Sinun on hyvä tietää:

Apinarokko-nimistä tautia on hiljattain tavattu monissa sellaisissa maissa, joissa tautia ei yleensä esiinny. Tämä voi huolestuttaa etenkin niitä, joiden läheisiä ihmisiä tai yhteisöä tauti on koskettanut. Seksuaaliterveysklinikoilla Euroopassa on tunnistettu apinarokkotapauksia homo-, bi- ja muilla miehillä, joilla on seksiä miesten kanssa. Myös Suomessa on todettu muutamia apinarokkotapauksia.

Oireita:

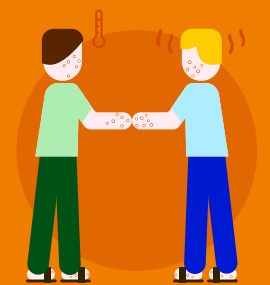
- ihottuma ja rakkulat kasvoilla, käsissä, jalkaterissä, silmissä, suussa ja/tai sukuelinten tai peräaukon alueella
- kuume
- turvonneet imusolmukkeet
- päänsärky
- lihassärky
- väsymys

Voit saada apinarokon, jos olet läheisessä fyysisessä kontaktissa henkilön kanssa, jolla on oireita. Tämä tarkoittaa myös koskettamista ja lähekkäin kasvotusten olemista (jolloin pisaratartunta mahdollinen).

Apinarokko voi levitä seksin aikana tapahtuvan läheisen ihokosketuksen kautta ja myös suutelemalla, koskettamalla ja suuseksissä tai yhdynnässä oireisen henkilön kanssa. Vältä lähikontaktia niiden kanssa, joilla on oireita.

Suojaudu ja suoja muita seuraavasti:

- vältä kontakteja ja ole puhelimitse yhteydessä terveydenhuoltoon, mikäli sinulla on oireita
- vältä ihokontaktia ja lähekkäin kasvokkain olemista sekä seksikontaktia oireisen ihmisen kanssa
- puhdista säännöllisesti kädet, esineet ja pinnat, joihin on kosketettu
- käytä maskia, jos olet lähikontaktissa oireisen ihmisen kanssa

Sairaus **EI KOSKAAN** ole syy syrjiä ihmisiä tai ihmisryhmää. Kuka tahansa voi riippumatta seksuaalisesta suuntautumisestaan saada apinarokon.

Vastauksia yleisiin apinarokkoa koskeviin kysymyksiin:

Mikä apinarokko on?

Apinarokko on apinarokkoviruksen aiheuttama tauti. Sitä tavataan yleisesti Keski- ja Länsi-Afrikassa, ja satunnaisesti myös muissa maissa. Apinarokkoa on hiljattain alkanut esiintyä myös maissa, joissa sitä ei yleensä tavata. Tautia kutsutaan apinarokoksi, koska sitä havaittiin ensimmäiseksi apinoilla.

Mitkä ovat apinarokon oireet?

Tyypillisiä apinarokon oireita ovat kuume, kova päänsärky, lihassärkyt, selkäkipu, väsymys, turvonnut imusolmukkeet ja ihomuutokset kuten ihottuma ja/tai rakkulat. Ihottuma alkaa tavallisesti 1–3 päivän kuluessa kuumeen alkamisesta. Rakkulat voivat olla litteitä tai lievästi koholla, täynnä kirkasta tai kellertävää nestettä; sittemmin ne voivat karstoittua, kuivua ja irrota. Rakkuloiden määrä vaihtelee eri ihmisillä muutamasta useaan tuhanteen. Ihottumaa esiintyy yleensä eniten kasvoilla, kämmenissä ja jalkapohjissa. Sitä voi olla myös suussa, sukuelimissä ja silmissä. Apinarokkoihottumaa luullaan joskus kupaksi tai herpeksiksi.

Oireet kestävät yleensä kahdesta neljään viikkoon ja katoavat itsestään ilman hoitoa. Joissain yksittäistapauksissa oireet voivat johtaa komplikaatioihin, mutta erittäin harvoin kuolemaan. Immuunipuutteisilla ihmisillä voi olla kohonnut riski saada vakavampia oireita. Hiv-positiivisella, joka on toimivalla hiv-lääkityksellä, ei ole erityistä riskiä saada vakavia oireita apinarokosta.

Miten apinarokko leviää?

Apinarokkoon sairastuneesta tauti voi tarttua eteenpäin niin kauan kuin heillä on oireita (tavallisesti 2–4 viikon ajan). Apinarokko voi tarttua, jos on läheisessä fyysisessä kontaktissa henkilön kanssa, jolla on oireita. Tauti tarttuu erityisen helposti ihottumasta, ruumiinnesteistä (kuten rakkuloista erittyvä neste, märkä tai veri) ja rupien kautta. Tauti voi tarttua myös vaatteista, vuodevaatteista, pyyhkeistä tai ruokailuvälineistä/astioista, jotka ovat olleet kosketuksessa virukseen tartunnan saaneen henkilön kautta.

Tauti voi tarttua myös suun haavaumista, haavoista tai rakkuloista. Virus voi levitä myös syljen välityksellä. Niillä, jotka ovat olleet lä-

heisessä kontaktissa tartunnan saaneen henkilön kanssa – esimerkiksi hoitoalan työntekijöillä, samassa taloudessa asuvilla ja seksikumppaneilla – on kohonnut tartuntariski.

Mitä minun pitäisi tehdä, jos epäilen, että minulla on apinarokko?

Jos epäilet, että sinulla on oireita tai jos olet ollut lähikontaktissa henkilöön, jolla on apinarokko, ota yhteyttä puhelimitse julkiseen terveydenhuoltoon, jotta saat ohjeita, pääset testattavaksi ja saat tarvittaessa hoitoa. Eristäydy, jos mahdollista, ja vältä lähikontakteja muiden ihmisten kanssa. Tee nämä asiat suojeleaksesi läheisiäsi tartunnalta.

Voiko apinarokko levitä seksin välityksellä?

Apinarokko voi levitä läheisen ihokontaktin kautta seksin aikana, myös suutelemalla, koskettamalla ja suuseksissä tai yhdynnässä oireisen henkilön kanssa. Apinarokkoihottumaa löytyy joskus sukuelimistä ja suusta, ja tauti saattaa tuolloin tarttua seksikontaktin aikana. Tauti saattaa siirtyä suun ja ihon välisessä kontaktissa, jos ihossa tai suussa on ihomuutoksia kuten ihottumaa tai rakkuloita. Vältä kaikkia lähikontakteja oireisen henkilön kanssa.

Tällä hetkellä ei tiedetä, voiko apinarokko levitä siemennesteen tai emätineritteen välityksellä. Niiden, joilla on oireita, tulisi välttää seksuaalisia kontakteja ja heidän tulisi parannuttuaan jatkaa kondomin käyttöä; tämä neuvo pätee siihen saakka, kunnes tiedämme enemmän.

Apinarokko voi levitä myös muunlaisten lähikontaktien - ei pelkästään seksin - välityksellä.

Miten voin suojautua apinarokolta?

Vähennä omaa riskiäsi välttämällä lähikontakteja, myös seksikontakteja, niiden kanssa, joiden epäillään sairastavan apinarokkoa tai joiden kohdalla apinarokkotartunta on vahvistettu.

Jos sinun on oltava lähikontaktissa oireiseen ihmiseen, kehota häntä välttämään kontakteja tai peittämään, mikäli mahdollista, kaikki rakkulat (esimerkiksi kevyellä sidoksella tai ihottuman peittävällä vaatetuksella). Kun olette fyysisesti toistenne lähellä, kummankin tulisi

käyttää kasvomaskia. Vältä ihokosketusta aina, kun se on mahdollista ja käytä kertakäyttö-käsineitä, jos olet suorassa kontaktissa ihmukseen.

Puhdista kätesi säännöllisesti saippualla ja vedellä tai alkoholipohjaisella käsihuuhteella, erityisesti jos olet ollut kontaktissa tartunnan saaneeseen henkilöön, tämän vaatteisiin, lakanoihin, pyyhkeisiin ja muihin tarvikkeisiin tai pintoihin, joita hän on koskettanut tai joita hän saattaa koskettaa, samoin kuin tämän henkilön ihottumaan tai hengityseritteisiin (esim. ruokailuvälineet, astiat). Pese vaatteet, pyyhkeet, lakanat ja ruokailuvälineet lämpimällä vedellä ja puhdistusaineella. Käytä maskia, kun käsittelet vaatteita tai vuodevaatteita. Puhdista ja desinfioi kaikki pinnat ja hävitä likaantuneet jätteet (esim. sidokset) asianmukaisesti.

Viime aikoina apinarokkotapauksia on todettu miehillä, joilla on seksiä miesten kanssa. Mistä tämä johtuu?

Apinarokko leviää henkilöstä toiseen lähikontaktin välityksellä. Apinarokkoriski ei koske pelkästään miehiä, joilla on seksiä miesten kanssa. Riski koskee jokaista, joka on lähikontaktissa tartunnan saaneen henkilön kanssa.

Se, että seksuaaliterveysklinikat Euroopassa ovat raportoineet apinarokkotapauksia miehillä, joilla on seksiä miesten kanssa, saattaa liittyä siihen, että he ovat hakeutuneet herkästi seksitautitesteihin.

Apinarokkoihottuma voi muistuttaa joitakin seksiteitse leviäviä tauteja, kuten herpestä ja kuppaa, mikä saattaa selittää sen, että näitä tapauksia havaitaan seksuaaliterveysklinikoilla. On todennäköistä, että kun tietämyksemme lisääntyy, saatamme tunnistaa tapauksia väestössä laajemmin.

Mistä voin saada lisätietoa apinarokosta?

Yleisimpiin apinarokkoa koskeviin kysymyksiin löydät vastauksia Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL), Hivpointin ja WHO:n nettisivuilta. [thl.fi](https://thl.fi/hivpoint.fi) hivpoint.fi ja who.int

Jos sinulla on seksiä useiden kumppanien kanssa, käy säännöllisesti seksitautitesteissä ja käytä tarvittaessa hiviä ennaltaehkäisevää prep-lääkitystä. Hakeutumalla terveydenhuoltoon ajoissa, saat tarvitsemaasi hoitoa, ja estät myös jatkotartunnat.

Muista! Kondomi ei välttämättä ehkäise apinarokkoa, mutta se ehkäisee muita seksin välityksellä tarttuvia infektioita.